Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 717/2007 o roamingu ve veřejných mobilních telefonních sítích ve Společenství a směrnice 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací

KOM(2008) 580 v konečném znění – 2008/0187 (COD)

(2009/C 182/12)

Hlavní zpravodaj: **pan HENCKS**

Dne 6. listopadu 2008 se Rada, v souladu s článkem 95 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 717/2007 o roamingu ve veřejných mobilních telefonních sítích ve Společenství a směrnice 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací

KOM(2008) 580 v konečném znění – 2008/0187 (COD).

Dne 21. října 2008 předsednictvo Výboru pověřilo specializovanou sekci Doprava, energetika, infrastruktura a informační společnost přípravou podkladů na toto téma.

Vzhledem k naléhavé povaze práce Evropský hospodářský a sociální výbor jmenoval pana HENCKSE hlavním zpravodajem na 450. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 14. a 15. ledna 2009 (jednání dne 15. ledna), a přijal následující stanovisko 132 hlasy pro, 1 hlas byl proti.

1. **Závěry**

1.1 Uvedeného cíle nařízení (ES) č. 717/2007, kterým bylo zajistit, aby uživatelé roamingových mobilních služeb neplatili přemrštěné ceny při uskutečňování nebo příjmu hovorů, bylo všeobecně dosaženo. 400 milionů uživatelů nyní využívá eurotarifu.

1.2 Nicméně vývoj cen roamingových hlasových služeb v rámci Společenství od vstupu výše uvedeného nařízení v platnost neposkytuje podle Komise uspokojivý důkaz pro to, abychom mohli předpokládat, že hospodářská soutěž na maloobchodních nebo velkoobchodních trzích bude při absenci regulovaných cen udržitelná i po červnu 2010; velkoobchodní a maloobchodní ceny se neliší dostatečně od maximálních úrovní stanovených nařízením tak, aby umožnily zdravou hospodářskou soutěž.

1.3 Z tohoto důvodu a aby spotřebitelé měli nadále záruku, že nebudou při uskutečnění nebo přijetí regulovaného roamingového hovoru platit přemrštěnou cenu, tedy Komise navrhuje především

— prodloužit platnost nařízení č. 717/2007 až do 30. června 2013,

— během období prodloužené platnosti nadále snižovat maximální ceny za minutu volání po 0,03 eura za rok,

— stanovit maximální (velkoobchodní i maloobchodní) ceny za roamingové SMS zprávy a (velkoobchodní ceny) za roamingový přenos dat.

1.4 EHSV schvaluje nové snížení maximálních cen roamingových hlasových volání a považuje je za přiměřené a vhodné.

1.5 Rovněž schvaluje zavedení maximálního eurotarifu v případě maloobchodní ceny SMS zpráv a také zavedení maximálních velkoobchodních cen.

1.6 Pokud jde o datové roamingové služby, EHSV lituje, že návrh na snížení cen se omezuje pouze na datové služby na velkoobchodní úrovni, zatímco maloobchodní ceny jsou z důvodu nedostatečného konkurenčního tlaku taktéž přehnaně vysoké.

1.7 EHSV považuje za naprosto nezbytné posílit práva spotřebitelů na přístup k informacím s cílem zvýšit úroveň jejich ochrany a transparentnosti cen.

2. **Dosavadní vývoj**

2.1 Na svém zasedání ve dnech 23. a 24. března 2006 dospěla Evropská rada k názoru, že cílené, účinné a integrované politiky v oblasti informačních a komunikačních technologií na evropské i vnitrostátní úrovni jsou nezbytné pro dosažení cílů obnovené Lisabonské strategie, pokud jde o hospodářský růst a produktivitu, a v této souvislosti zdůraznila, že je důležité snížit ceny za přeshraniční komunikaci prostřednictvím mobilních telefonů.

2.2 Již předtím Komise opakovaně vyjádřila znepokojení nad přemrštěnými maloobchodními cenami, které musí platit uživatelé veřejných mobilních telefonních sítí, používají-li v rámci Společenství mobilní telefon v zahraničí (cena za roaming uvnitř Společenství), a které jsou způsobeny vysokými velkoobchodními cenami, jež se platí operátorovi hostitelské zahraniční sítě, a v řadě případů také vysokými maržemi z maloobchodní ceny pro operátory domovské sítě uživatele.

2.3 Předpisový rámec pro elektronickou komunikaci z roku 2002 neposkytl vnitrostátním regulačním orgánům dostatečný nástroj, aby mohly přijímat účinná opatření, pokud jde o přemrštěné ceny roamingu uvnitř Společenství.

2.4 Za této situace zasáhla na trhu na základě článku 95 Smlouvy o ES Evropská unie a vydala nařízení ([1]), kterým pro období od 1. září 2007 do 30. září 2010 stanovila

— maximální velkoobchodní cenu za minutu volání,

— maximální „eurotarif" pro maloobchodní trh,

které si mohou mobilní operátoři účtovat za poskytování roamingových služeb za mobilní *hlasovou* komunikaci zahájenou a ukončenou v rámci Společenství.

2.5 Ve svém stanovisku ([2]) k této problematice EHSV uvedený postup schválil a vyjádřil názor, že zásah Unie je nezbytný a přiměřený. Navíc zvyšuje úroveň ochrany spotřebitele, a to zejména tím, že díky opatřením pro větší transparentnost zlepšuje právo spotřebitelů na informace a chrání jejich hospodářské zájmy prostřednictvím zavedení mechanismu, jež stanoví ochranné cenové limity pro poskytování roamingových služeb za mobilní hlasovou komunikaci mezi členskými státy.

2.6 Evropský parlament vyjádřil ve svém stanovisku souhlas s tím, aby byl společný přístup zřízen na omezenou dobu, vyslovil však požadavek, aby platnost tohoto nařízení mohla být na základě přezkumu, který provede Komise před 3. prosincem 2008, prodloužena nebo aby toto nařízení mohlo být pozměněno. V rámci tohoto přezkumu by Komise měla posoudit také dopad nařízení na drobné poskytovatele mobilních telefonních služeb ve Společenství a na jejich postavení na trhu roamingových služeb na území Společenství.

2.7 Vzhledem tomu, že vedle hlasové telefonie se stále více rozšiřují nové mobilní datové komunikační služby, vyzval Evropský parlament Evropskou komisi, aby sledovala vývoj na trhu roamingových datových komunikačních služeb, včetně SMS (short message service) a MMS (multimedia messaging service) ve Společenství.

3. **Návrh Komise**

3.1 Návrh nařízení, k němuž se vztahuje toto stanovisko, se zakládá na sdělení o výsledcích přezkumu fungování nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 717/2007 ([3]) a na dvou pracovních dokumentech Komise ([4]).

3.2 Podle těchto dokumentů se velkoobchodní a maloobchodní ceny za hlasové roamingové služby dostatečně neliší od maximálních úrovní stanovených nařízením č. 717/2007, aby podávaly důkaz zdravé hospodářské soutěže.

3.3 Na krátké textové zprávy (SMS) připadá 12,3 % a na datové služby 8,6 % výnosů v oblasti roamingu. Navzdory politickému tlaku na operátory, aby přikročili ke snížení cen, a vyhnuli se tak regulaci, se ceny roamingu krátkých textových zpráv v posledním roce celkově změnily jen málo.

3.4 Vzhledem k tomu, že nařízení č. 717/2007 nevedlo ke zdravé hospodářské soutěži, a jelikož není možné podnítit konkurenci zvýšením počtu alternativních operátorů, neboť počet frekvencí je omezen, byla tedy Komise nucena navrhnout:

— prodloužení platnosti stávajícího nařízení po 30. červnu 2010 o další tři roky;

— stanovení nových maximálních limitů cen za poskytování roamingových hlasových volání, které si mohou operátoři mobilních sítí účtovat během prodloužené doby platnosti nařízení;

— upřesnění požadavků na účtování po sekundách;

— přesunutí termínu snížení maximálních cenových limitů za roamingové hlasové volání z 30. srpna 2009 na 1. červenec 2009;

— rozšíření oblasti působnosti nařízení č. 717/2007 na roamingové služby v oblasti krátkých textových zpráv v rámci Společenství;

— stanovení limitu velkoobchodních tarifů za roamingové datové služby, nastolení transparentnosti a zavedení ochranných mechanismů;

— opatření na podporu transparentnosti cen.

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 717/2007 ze dne 27. června 2007 o roamingu ve veřejných mobilních telefonních sítích ve Společenství a o změně směrnice 2002/21/ES.

([2]) Zpravodaj pan Hernández Bataller, Úř. věst. C 324, 30.12.2006, s. 42.

([3]) KOM(2008) 579 v konečném znění

([4]) SEK(2008) 2489 a SEK(2008) 2490

4. **Konkrétní připomínky**

4.1 Ve svém stanovisku k nařízení č. 717/2007 EHSV jednoznačně vyslovil souhlas s cílem Komise dosáhnout snížení tarifů za roaming až o 70 %, díky čemuž by spotřebitelé ušetřili finanční prostředky ve výši okolo 5 miliard eur.

4.2 Níže uvedeným návrhem Komise na další snížení maximálních cen bude tento cíl v případě příchozích hovorů překročen (– 76 %), zatímco v případě odchozích hovorů bude dosaženo celkového snížení o 55,8 %.

EUR/min bez DPH	Velko-obchodní cena	Rozdíl (%)	Malo-obchodní cena MOC (*)	Rozdíl (%)	Malo-obchodní cena MTC (**)	Rozdíl (%)
průměrná *cena před 1.9.2007*			0,7692		0,417	
Nařízení č. 717/2007						
max. cena 1.9.2007–31.8.2008	0,30		0,49		0,24	
max. cena 1.9.2008–30.6.2009 (***)	0,28	6,67	0,46	6,12	0,22	8,33
max. cena 1.7.2009 (***)–30.6.2010	0,26	7,14	0,43	6,52	0,19	13,64
Návrh nařízení KOM(2008) 580						
max. cena 1.7.2010–30.6.2011	0,23	11,54	0,40	6,98	0,16	15,79
max. cena 1.7.2011–30.6.2012	0,20	13,04	0,37	7,50	0,13	18,75
max. cena 1.7.2012–30.6.2013	0,17	15,00	0,34	8,11	0,10	23,75
celkové snížení			**0,4292**	**55,79**	**0,317**	**76,01**

(*) MOC = mobile originating call/odchozí hovor.
(**) MTC = mobile terminal call/příchozí hovor.
(***) Komise navrhuje posunout termín stanovený původně na 30. srpna 2009 o dva měsíce dopředu.

4.3 EHSV schvaluje tato nová opatření a blahopřeje Komisi k její iniciativě, jež je podle něj potřebná a přiměřená a která navíc posiluje práva spotřebitelů na přístup k informacím s cílem zvýšit úroveň jejich ochrany a transparentnosti cen.

4.4 EHSV kvituje s povděkem, že podle informací Komise snížení cen, jež zavedlo nařízení č. 717/2007, nevedlo ke snížení počtu pracovních míst ani ke zhoršení pracovních podmínek v tomto odvětví.

4.5 Komise ve svých analytických materiálech rozlišuje způsoby placení hlasových služeb a krátkých textových zpráv na „placeno předem“ a „placeno posléze“. Toto rozlišení však není v tarifní struktuře, kterou stanovila nebo navrhla Komise, zohledněno, přičemž hospodářský zisk operátorů z těchto dvou kategoriích se podstatně liší.

4.6 EHSV má ostatně za to, že požadavku Evropského parlamentu, který žádal přezkum dopadu nařízení na drobné poskytovatele mobilních služeb ve Společenství a na jejich postavení v rámci celého trhu Společenství s roamingem, bylo vyhověno pouze velmi vágně.

4.7 Ve svém stanovisku k nařízení č. 717/2007 vyjádřil EHSV obavu, aby provedení nařízení nevyvolalo úpravu cen za vnitrostátní mobilní komunikaci a nepřimělo operátory, aby za určitých okolností vyrovnávali příjmy zvýšením zisku z jiných služeb.

4.8 Od vstupu prvních maximálních cen v platnost nekonstatovala Komise podle svých slov žádné zvýšení vnitrostátních tarifů, které by mohlo být připsáno na vrub právě nařízení č. 717/2007. Je však třeba říci, že někteří operátoři podstatně navýšili ceny za mezinárodní roaming uskutečněný ze či do třetích zemí mimo EU, které se vymykají pravomoci Komise či vnitrostátních regulačních orgánů.

4.9 Pokud jde o účtování doby hovorů, třebaže jsou maximální limity maloobchodního tarifu stanovené v nařízení vyjádřeny v ceně za minutu, Komise dala přednost řešení, podle nějž mohli operátoři účtovat maximální sestavovací poplatek rovnající se ceně prvních 30 sekund uskutečněného roamingového hovoru a následně účtovat po sekundách.

4.10 Mnoho operátorů však nadále uplatňovalo své předchozí postupy nebo dokonce změnili svou tarifní strukturu, aby mohli účtovat po časových úsecích delších než 30 sekund, a to až 60 sekund. Bylo konstatováno, že účtovaná doba odchozích hovorů překračuje skutečnou dobu těchto hovorů průměrně o 24 %.

4.11 Nový návrh Komise stanoví od 1. července 2009 pro každý regulovaný příchozí či odchozí roamingový hovor účtování na sekundovém základě, avšak s možností použít minimální účtovanou délku, která nepřekročí 30 sekund. Tato 30sekundová účtovaná délka se odůvodňuje tím, že každý, byť sebekratší hovor, vyžaduje zapojení značných technických prostředků.

4.12 Tato odchylka od všeobecného pravidla účtování na sekundovém základě však platí pouze pro *odchozí hovory*, přičemž příchozí hovory rovněž vyžadují značnou technickou podporu.

4.13 Návrh Komise přesunuje datum pro snížení velkoobchodních i maloobchodních cenových limitů za roamingová hlasová volání v roce 2009 z 30. srpna na 1. červenec, aby tak uživatelé mohli využívat nových tarifů již v období, kdy je poptávka nejsilnější. To předpokládá, aby nařízení, k němuž se vztahuje toto stanovisko, vstoupilo v platnost ve velmi krátkém časovém horizontu.

4.14 Návrh, jež je předmětem tohoto stanoviska, zavádí pro období od 1. července 2009 do 30. června 2013 maximální „eurotarif" pro krátké textové zprávy, který nesmí překročit 0,11 EUR, a maximální limit pro velkoobchodní ceny ve výši 0,04 EUR.

4.15 Pokud jde o roamingové datové služby, návrh Komise v této fázi nestanoví regulaci maloobchodních cen, nýbrž zakotvuje maximální limit průměrné velkoobchodní ceny, a to na 1 EUR/MB od 1. července 2009. V odůvodnění nařízení, jež je předmětem tohoto stanoviska, však Komise konstatuje, že maloobchodní cena roamingových datových služeb je vysoká a konkurence na tomto trhu nedostatečná, což je podle ní znepokojující, a to tím spíš, že ceny nejsou podle jejího názoru transparentní.

4.16 Za této situace EHSV značně pochybuje o tom, zda využití alternativních prostředků přístupu k datovým službám, např. veřejného bezdrátového přístupu k internetu, může vytvořit požadovaný konkurenční tlak. EHSV by byl raději, kdyby Komise následně přijala opatření týkající se také cen na tomto trhu.

4.17 Na druhou stranu návrh stanoví zavedení mechanismu, který přeruší službu při dosažení hranice, kterou si zákazník určí podle svého uvážení, jakož i upozornění automatickou zprávou, že se tato hranice blíží.

4.18 Takový postup, i kdyby byl sebevhodnější, přináší zásadní technické problémy a vytváří riziko, že klientovi budou služby zablokovány, nebude-li mít možnost překročit jednoduchým úkonem hranici, kterou si sám stanovil. Tento postup navíc není příliš v souladu s úsilím o transparentnost a o úpravu tarifů podle výše nákladů. EHSV lituje, že tyto otázky nebyly v dotčené studii dopadů pojednány.

4.19 Komise ve svém návrhu rovněž usiluje o podporu transparentnosti cen. Za tímto účelem rozšiřuje povinnost mobilních operátorů poskytovat svým roamingovým zákazníkům při vstupu do jiného členského státu personalizované cenové údaje také na informace o ceně za odeslání roamingové SMS zprávy a za roamingové datové služby.

4.20 EHSV toto opatření schvaluje s tím, že bude zapotřebí zabránit několikanásobnému zasílání informačních zpráv při každém překročení hranic a dále bude zapotřebí dbát na to, aby informace o cenách byly jasné, srozumitelné a srovnatelné s alternativními nabídkami.

V Bruselu dne 15. ledna 2009

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Mario SEPI